

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ครั้งนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยในเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียด สรุปผลอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. จากการวิจัยพบปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรทั้งหมดใน โมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของการพัฒนาความสำเร็จของโครงการได้ร้อยละ 90 ตัวแปรที่ส่งผลทางตรงต่อการพัฒนาความสำเร็จของโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 9 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านการควบคุม 2) ปัจจัยด้านประชาสัมพันธ์ 3) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการการเงิน 4) ปัจจัยด้านคณะกรรมการ 5) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ 6) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร 7) ปัจจัยด้านผู้นำ 8) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน และ 9) ปัจจัยด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

2. จากการวิจัยจึงได้สร้างรูปแบบการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน และชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

การสร้างรูปแบบการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ซึ่งสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและชุมชน ได้นำรูปแบบที่สร้างขึ้นผ่านการวิพากษ์โดยผู้เชี่ยวชาญในประชมกลุ่มย่อยได้รูปแบบการพัฒนาความสำเร็จและพบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและชุมชน 9 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้วย

การควบคุม ปัจจัยด้านคณะกรรมการ ปัจจัยปัจจัยด้านประชาสัมพันธ์ ปัจจัยด้านผู้นำ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยด้านความรู้ ปัจจัยด้านการตรวจสอบและปัจจัยด้านการประสานงาน สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการควบคุม ต้องมีการควบคุมตรวจสอบทุกขั้นตอนการปฏิบัติงาน
2. ปัจจัยด้านคณะกรรมการ การที่โครงการจะประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ คณะกรรมการต้องมีความรู้ความสามัคคีทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี
3. ปัจจัยด้านประชาสัมพันธ์ ต้องมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ทุกภาคส่วนทราบทุกขั้นตอนในการดำเนินโครงการ
4. ปัจจัยด้านผู้นำ ผู้นำต้องมีความซื่อสัตย์ อดทน ยุติธรรม กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และสามารถประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ ได้
5. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ การบริหารจัดการต้องเที่ยงตรงยุติธรรมและตรวจสอบได้
6. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร การสร้างกฎระเบียบเพื่อเป็นข้อบังคับและกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อให้การดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันและพร้อมเพรียงกันเพื่อความสำเร็จของโครงการ
7. ปัจจัยด้านความรู้ การส่งเสริมและให้ความรู้กับผู้นำ ประชาชนและคณะกรรมการเพื่อให้ปฏิบัติงาน ได้ถูกต้องและชัดเจน
8. ปัจจัยด้านการตรวจสอบ การตรวจสอบการปฏิบัติงานและผลงานเพื่อให้งานที่ได้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์
9. ปัจจัยด้านการประสานงาน การประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนเพื่อให้โครงการดำเนินไปได้สะดวกและประสบความสำเร็จ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า พบปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อพัฒนาความสำเร็จและกระบวนการพัฒนาความสำเร็จนำไปสู่รูปแบบการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ประกอบด้วย 9 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านการควบคุม 2) ปัจจัยด้านประชาสัมพันธ์ 3) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการการเงิน 4) ปัจจัยด้านคณะกรรมการ 5) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ 6) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร 7) ปัจจัยด้านผู้นำ 8) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน และ 9) ปัจจัยด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ที่มีอิทธิพลทางตรงกับระดับความสำเร็จของโครงการตามลำดับ ซึ่งผลการวิเคราะห์ปัจจัยดังกล่าวที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) ผู้วิจัยจึงได้นำปัจจัยต่าง ๆ มาอภิปรายได้ดังนี้

1.1. ปัจจัยด้วยการควบคุม พบว่าเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อพัฒนาความสำเร็จและกระบวนการพัฒนาความสำเร็จนำไปสู่รูปแบบการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

การควบคุมเป็นวิธีการหรือกระบวนการตรวจตรา เพื่อตรวจตราแผนงานและกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ว่ามีการปฏิบัติงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรือเป็นไปตามมาตรฐานที่ระบุไว้หรือไม่ อย่างไร

ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมของ สุรัสวดี ราชกุลชัย (2547 : 253) กล่าวว่า การควบคุม หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการตรวจตรา เพื่อตรวจตราแผนงานและกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ว่ามีการปฏิบัติงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรือเป็นไปตามมาตรฐานที่ระบุไว้หรือไม่ อย่างไร และหากมีการคลาดเคลื่อนก็ดำเนินการปรับเปลี่ยนแก้ไขเพื่อให้เป้าหมายเป็นไปในทิศทางที่มุ่งสู่ภารกิจหลักขององค์การที่ตั้งไว้และ สอดคล้องกับ พิพากรณ์ รวีพลศาสตร์นันท์ (2552 : 69) กล่าวว่า การควบคุมเป็นการตรวจสอบว่าทุกสิ่งทุกอย่างดำเนินการสอดคล้องไปตามแผน คำสั่งและหลักการที่ได้วางไว้หรือไม่ วัตถุประสงค์ของการควบคุมเพื่อค้นหาจุดอ่อน และข้อบกพร่องเพื่อทำการแก้ไข และป้องกันไม่ให้ผลงานคลาดเคลื่อนตามวัตถุประสงค์

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการควบคุมการควบคุมเป็นวิธีการหรือกระบวนการตรวจตรา เพื่อตรวจตราแผนงานและกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ว่ามีการปฏิบัติงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรือเป็นไปตามมาตรฐานที่ระบุไว้ ภาครัฐและประชาชนจะต้องดูแลและให้การควบคุมการดำเนินการโครงการ ดังนั้นการควบคุมและการตรวจสอบที่เข้มแข็งก็มีผลให้เกิดความสำเร็จของโครงการได้

1.2. ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่าเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสำเร็จและกระบวนการพัฒนาความสำเร็จนำไปสู่รูปแบบการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

การประชาสัมพันธ์ นั้นเป็นการ ถ่ายทอดเรื่องราวข่าวสารทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากสถาบันหรือหน่วยงานกลุ่ม โครงการ ไปสู่กลุ่มประชาชนเป้าหมาย โดยมีการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้โครงการดำเนิน ไปสู่เป้าหมายเพื่อความสำเร็จของโครงการ

ผลการวิจัย สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ของ อุบลวรรณ บิทธิพัฒนะ โนมิต (2542 : 1) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ เป็นรูปแบบของการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวข่าวสารทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากสถาบันหรือหน่วยงาน ไปสู่กลุ่มประชาชนเป้าหมาย โดยมีการวางแผนกำหนดวัตถุประสงค์ ซึ่งการประชาสัมพันธ์ อาจเป็นกิจกรรม สถานการณ์ การกระทำ คำพูด การเขียน ที่มีอิทธิพลขององค์กรต่อการติดต่อสื่อสารเผยแพร่ ชี้แจงชักชวน ให้ประชาชนมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับ สานติ อนุตรชัชวาล (2542 : 16) อธิบายว่าการประชาสัมพันธ์ เป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยงาน องค์กร สถาบัน กับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องเพื่อหวังผลในความร่วมมือ สนับสนุนทำให้เกิดความเลื่อมใส ศรัทธา ความเข้าใจในอันดี และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และ สอดคล้อง กับวิรัช ลภีรัตนกุล (2546 : 145-148) ได้เสนอหลักการการประชาสัมพันธ์ไว้ 3 ประการคือ 1) การบอกกล่าวเผยแพร่ให้ทราบ คือการบอกเล่าชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน ผลงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนข่าวคราวความเคลื่อนไหวขององค์กร สถาบันให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องได้ทราบและรู้เห็นถึงสิ่งต่าง ๆ 2) การป้องกันและแก้ไขความเข้าใจผิด การป้องกันและแก้ไขความเข้าใจผิดด้านวิชาการ ซึ่งมีความสำคัญมากเพราะการป้องกันไว้ย่อมเป็นผลดีกว่าการแก้ไขในภายหลัง และ 3) การสำรวจประชามติ องค์กรสถาบัน จะดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องรู้ซึ่งถึง

ความรู้สึกนึกคิดของประชาชน ต้องทราบว่าประชาชนต้องการอะไร ไม่ต้องการอะไร ชอบหรือไม่ชอบสิ่งไหน เพื่อสถาบันจะได้ตอบสนองความต้องการของประชาชน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ นั้นเป็นการ ถ่ายทอดเรื่องราวข่าวสารทั้งที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากสถาบันหรือหน่วยงานกลุ่มโครงการไปสู่กลุ่มประชาชนเป้าหมายโดยมีการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้โครงการดำเนินไปสู่เป้าหมายเพื่อความสำเร็จของโครงการ

1.3. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการการเงิน พบว่าเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสำเร็จและกระบวนการพัฒนาความสำเร็จนำไปสู่รูปแบบการพัฒนาความสำเร็จของ โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

การบริหารจัดการการเงินเป็นการบริหารการใช้เงินงบประมาณให้ถูกต้องตามหลักการบริหารจัดการการเงินเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อโครงการและประชาชนมากที่สุด ผลการวิจัยสอดคล้องกับธงชัย สันติวงษ์ (2543 : 125) ให้ความหมายของการบริหารการเงินและทุนของสถาบันการว่าเป็นการวางแผนการบริหารจัดการในด้านการเงินและทุนของสถาบันการเงินชุมชนแนวคิดนี้ให้ความสำคัญกับบุคคลผู้มีหน้าที่ในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงินไม่ว่าจะขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กก็ตามซึ่งมีหน้าที่ที่จะต้องวางแผนหรือคาดการณ์ถึงความต้องการของเงินทุน (Anticipating Financial Needs) หมายถึงการพยากรณ์หรือการจดบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางการเงินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับธุรกิจนั้นในอนาคตทั้งนี้เน้นให้เห็นถึงกระแสเงินสดที่เข้ามาและกระแสเงินสดที่ออกไปจากธุรกิจ สอดคล้องกับ มนต์รัก ธีรานุสรณ์ (2550 : 6) ให้ความหมายของการบริหารการเงินหมายถึงงานที่เกี่ยวข้องกับการหาและการใช้เงินทุน วิธีการที่จะทำให้ธุรกิจเกิดมูลค่าสูง รวมทั้งการที่จะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการตัดสินใจด้านระยะเวลาการให้สินเชื่อ การดูแลจำนวนเงินสดและสินค้ำคงเหลือว่าจะคงไว้เท่าไร จึงจะสามารถจ่ายเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้นได้ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ธุรกิจหรือองค์กรมีผลกำไรสูงสุด รับผิดชอบต่อสวัสดิภาพของสังคมและผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นสูงสุด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการการเงินการเป็นการบริหารการใช้เงินงบประมาณให้ถูกต้องตามหลักการบริหารจัดการการเงินเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อ โครงการตรงตามวัตถุประสงค์ และประชาชนได้ประโยชน์มากที่สุด รวมทั้งการกำกับดูแลจำนวนเงินสดและสินค้ำคงเหลือ

1.4. ปัจจัยด้านคณะกรรมการ พบว่าเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสำเร็จและกระบวนการพัฒนาความสำเร็จนำไปสู่รูปแบบการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคณะกรรมการต้องเป็นบุคคลที่เป็นตัวแทนของกลุ่มที่ได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งจากสมาชิกให้ทำหน้าที่การบริหารงานตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายจนส่งผลสำเร็จของโครงการ

จากผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการของ นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ (2551 : 16) กล่าวว่าคณะกรรมการหมายถึงคณะบุคคลที่เป็นตัวแทนของกลุ่มที่ได้รับการแต่งตั้งจากสมาชิกให้ทำหน้าที่การบริหารงานตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายและทำงานร่วมกับผู้นำเพื่อจะส่งผลให้ธุรกิจชุมชนสามารถทำงานได้อย่างคล่องตัว และนำพาให้กลุ่มธุรกิจชุมชนประสบความสำเร็จและสอดคล้องกับดวงพร อ่อนหวาน (2547 : 6) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการกลุ่มกับความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจชุมชนในภาคเหนือ พบว่าปัจจัยด้านคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามัคคีในกลุ่ม ด้านความเสียสละทุ่มเทเวลาและทรัพย์สินส่วนตัวให้กับกลุ่ม ด้านความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมให้แก่กลุ่ม จะเป็นตัวทำนายความสำเร็จในการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการใด ๆ ก็ตามหากประชาชนขาดความรู้ ความชำนาญในเรื่องต่างๆ และการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ โดยเฉพาะทางแล้ว โดยเฉพาะความรู้ในเรื่องที่ตัวเองพึงปฏิบัติและการปฏิบัติเป็นทีม เพราะฉะนั้นการที่โครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับพัฒนาความรู้ตามบทบาทหน้าที่ ปัจจัยอีกด้านหนึ่งที่สำคัญมากคือ ปัจจัยด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของคณะกรรมการ

1.5. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ พบว่าเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสำเร็จและกระบวนการพัฒนาความสำเร็จนำไปสู่รูปแบบการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ การบริหารจัดการเป็นการกำหนดแผนการดำเนินงานหรือระเบียบวิธีการปฏิบัติงานให้กับสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการของ ของ มนตรีกร ชีรานุสรณ์ (2550 : 68) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่าผู้ประกอบการเป็นผู้กำหนดแผนการดำเนินงานหรือวิธีการปฏิบัติงานให้กับสมาชิกโดยดูจากคำสั่งซื้อจากลูกค้าแล้วผู้ประกอบการก็จะเป็นผู้รายงานให้กับสมาชิกในกลุ่ม ธุรกิจมีการกำหนดโครงสร้างองค์กร

ตำแหน่งการกำหนดตำแหน่งต่าง ๆ ที่จำเป็นและกำหนดตัวบุคคลเพื่อบรรลุในตำแหน่งต่าง ๆ ไว้แต่ในด้านการจัดการทั้งระบบยังคงเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการการมอบหมายหน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งจะรู้จักความสามารถของแต่ละคนว่าถนัดในเรื่องใดและทุกคนก็ปฏิบัติหน้าที่ตามหน้าที่โดยอัตโนมัติ ไม่ทำงานซ้ำซ้อน ไม่มีความขัดแย้งส่งผลให้การดำเนินธุรกิจประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับ อนเนก เหล่าโชติ (2547 : 152) ได้ทำการศึกษาการบริหารธุรกิจชุมชน : กรณีศึกษากลุ่มหัตถกรรมตุ๊กตาราชบุรี พบว่า การดำเนินงานของกลุ่มหัตถกรรมตุ๊กตาราชบุรีมีปัจจัยส่งเสริมที่ดีที่ทำให้ปัจจุบันการรวมกลุ่มในรูปแบบธุรกิจชุมชนดังกล่าวมีความก้าวหน้าอย่างยิ่ง โดยมีปัจจัยสนับสนุน ดังนี้ 1) ปัจจัยการผลิต 2) การตลาด 3) การเงิน และ 4) ทุนเป็นต้น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ เป็นการกำหนดแผนการดำเนินงานหรือระเบียบวิธีการปฏิบัติงานให้กับสมาชิกในกลุ่ม เพื่อการทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพหรือเป็นกระบวนการของการมุ่งไปสู่เป้าหมายขององค์กรการทำงานร่วมกัน โดยใช้บุคคลและทรัพยากรหรือเป็นกระบวนการออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมซึ่งบุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร พบว่าเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสำเร็จและกระบวนการพัฒนาความสำเร็จนำไปสู่รูปแบบการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ วัฒนธรรมองค์กรเป็นการสร้างความเข้าใจและหลักการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันของผู้ปฏิบัติและผู้กำหนดกฎเกณฑ์ เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามระเบียบและความต้องการวัฒนธรรมเป็นระบบคุณค่า และความเชื่อร่วมกันขององค์กรซึ่งจะกำหนดพฤติกรรมของสมาชิก ทั้งในเรื่องการปรับตัวขององค์กรต่อสภาพแวดล้อมและกระบวนการทำงานขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับอานันท์ กาญจนพันธ์ (2544 : 200-204) ได้กล่าวว่าการพัฒนาบนมิติทางวัฒนธรรมเป็นการมองปัญหาแบบองค์รวมสรรพสิ่งต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันที่ไม่แยกเป็นส่วน ๆ รวมทั้งการมองวิธีคิดในชุมชนที่อธิบายสิ่งที่เป็นปรากฏการณ์ที่ไม่ถูกรอบงำความคิดจากใคร ปัญหาวัฒนธรรมทุกวันนี้คือการครอบงำทางความคิด โดยขาดความรับผิดชอบของสังคม โดยอาศัยต้นทุนทางวัฒนธรรมที่สะสมอยู่ก่อนแล้วทั้งสิ้นในรูปแบบที่หลากหลาย ตั้งแต่ ศิลธรรม ศิลปะ ภูมิปัญญาโดยอาศัยกระบวนการเสริมสร้างสังคมและพลังสังคม และ สอดคล้องกับ วันชัย มีชาติ (2548 : 21) กล่าวว่า วัฒนธรรมองค์กรหมายถึงสิ่งที่สร้างขึ้นในองค์กรสิ่งที่แสดงออกอย่างชัดเจนและจับต้องได้

และเป็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายใน วัฒนธรรมเป็นระบบคุณค่า และความเชื่อร่วมกันขององค์กรซึ่งจะ กำหนดพฤติกรรมของสมาชิก ทั้งในเรื่องการปรับตัวขององค์กรต่อสภาพแวดล้อมและ กระบวนการทำงานขององค์กร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรเป็นการสร้างความเข้าใจและหลักการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้เป็นแนวทางในการ ปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามระเบียบและความต้องการตามวัฒนธรรม และความเชื่อร่วมกันของ องค์กรซึ่งจะกำหนดพฤติกรรมของสมาชิก ทั้งในเรื่องการปรับตัวขององค์กรต่อสภาพแวดล้อม และกระบวนการทำงานขององค์กร

1.7. ปัจจัยด้านผู้นำ พบว่าเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสำเร็จ และกระบวนการพัฒนาความสำเร็จนำไปสู่รูปแบบการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนา ศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ถือว่า เป็นเป็นแกนนำเป็นหัวใจของการดำเนินโครงการเพื่อนำโครงการไปสู่ความสำเร็จที่ ตั้งเป้าหมายวางไว้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ชุมชนของ สัจญา สัจญาวิวัฒน์ (2549 : 80) ที่กล่าวว่า ผู้นำชุมชน เป็นหัวใจสำคัญในการ ประสานงานระหว่าง กลุ่มต่าง ๆ เนื่องจากการดำรงชีวิตอยู่เป็นหมู่ เป็นกลุ่ม เป็นชุมชน จะมี ผู้คนที่มาอยู่ร่วมกันซึ่งมีความแตกต่าง กันมากหน้าหลายตา หากจำเป็นต้องทำการพูดคุยกัน คิดต่อสื่อสารกัน ช่วยกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ บางครั้งอาจจะมีปัญหาเกิดขึ้นระหว่างกันได้ จึง จำเป็นต้องมีผู้นำเพื่อคอยเป็นคนกลางใน การประสานงานและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ การพัฒนา ผู้นำชุมชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อทำให้สามารถแก้ปัญหาของชุมชนได้ถูกต้อง โดยผู้นำชุมชน จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ คุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม พร้อมทั้งวินัยในตนเอง เพื่อ เป็นพื้นฐานในการรองรับการพัฒนาตัวผู้นำเองแล้วนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้จากที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะ การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้นำกันเอง การรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ การปรึกษาจากผู้รู้ เพื่อนำสิ่ง เหล่านี้มาแก้ไขปัญหาของชุมชนให้ไม่ให้เกิดปัญหาต่อไป และ Tennenbaum. (1959 : 24) ได้ แสดงความเห็นไว้ว่า ภาวะผู้นำเป็นการใช้อำนาจอิทธิพล หรือความสามารถในการจูงใจให้คน ปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการ และคำสั่ง เป็นการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอิทธิพลเหนือ พฤติกรรมของคนอื่น จากการวิจัยผู้วิจัยพบว่า สำหรับโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและ ชุมชน เป็นโครงการที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้จริงๆ และจะ สามารถประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ผู้นำต้องมีความสามัคคีกัน ถ้าขัดแย้งกันจะประสบผลสำเร็จน้อย และหากผู้นำมีความเสียสละ และความยุติธรรมเนื่องจาก ผู้นำไม่มีเงินตอบแทน ถ้าผู้นำมีความเสียสละแล้วอย่างจริงจังก็จะเกิดความสำเร็จได้ใน

โครงการที่จัดทำดำเนินการ โครงการถ้าหากการบริหารจัดการไม่ดีเท่าที่ควรแล้ว โครงการจะประสบความสำเร็จนั้นเป็นไปได้ยาก จากการศึกษาเอกสาร พบปัจจัยหลาย ๆ ด้านที่เหมาะสม เพราะเป็นการบริหารที่ส่งผลในความสำเร็จของโครงการทั้งสิ้น แต่ถ้าปัจจัยด้านผู้นำนั้นมีความสำคัญควบคู่กับการบริหารจัดการที่ดีแล้วนั้นจะทำให้โครงการย่อมประสบความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านผู้นำ ช่วยให้บุคลากรขององค์กรได้รับการประสานงาน และแนะนำการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ช่วยรักษาสถานภาพขององค์กรให้มีความมั่นคง โดยการปรับเปลี่ยนหรือปรับตัวตามเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม ช่วยประสานฝ่ายต่าง ๆ ขององค์กรให้ดำเนินการได้ตามลักษณะพลวัตภายในองค์กร โดยเฉพาะในช่วงที่องค์กรอยู่ในระหว่างการพัฒนาการเปลี่ยนแปลง ช่วยแก้ไขความขัดแย้งระหว่างส่วนต่าง ๆ และ ช่วยให้บุคลากรในองค์กรบรรลุถึงความต้องการต่าง ๆ ทั้งในด้านความพึงพอใจและเป้าหมายส่วนบุคคล โดยจะเป็นผู้ที่ชักชวน จูงใจให้ผู้ร่วมงานมีความยินดี และมีความเต็มใจที่จะร่วมมือปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

1.8. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่าเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสำเร็จและกระบวนการพัฒนาความสำเร็จนำไปสู่รูปแบบการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม โครงการหรือการพัฒนาการสิ่งใด ๆ โดยจุดมุ่งหมายในการดำเนินโครงการร่วมกับไปในทิศทางเดียวกันเพื่อความสำเร็จของโครงการ ไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จ จากผลการวิจัยได้สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของ อุดม จำรัสพันธ์ (2545 : 35) กล่าวว่า การประเมินแบบร่วมมือที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม โครงการหรือการพัฒนาการสิ่งใด ๆ โดยจุดมุ่งหมายของ การมีส่วนร่วมต้องมุ่งพัฒนาโครงสร้างของชุมชน ทั้งพัฒนาคน พัฒนาการอยู่ร่วมกันของคน และ พัฒนาสภาวะแวดล้อมและสภาพความเป็นอยู่ของชุมชน ซึ่งรวมถึง การติดต่อประสานงานการร่วมมือกัน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล เพื่อขจัดปัญหาในการดำเนินงาน จะเห็นได้จากความหมายของการมีส่วนร่วมนั้นเป็นการที่ภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อตัวประชาชนและชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ด้วยความสมัครใจ โดยการมีส่วนร่วมที่มักจะใช้การจัดเวทีประชาคมควบคู่กันไป เพื่อแก้ ปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป และ สอดคล้องกับกริชพัฒน์ ภูวนา (2554 : 118) ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาชุมชนอยู่ดี มีส่วนร่วมเป็นรูปแบบที่ส่งเสริมให้ประชาชน

ได้ขบคิดปัญหาพร้อม กิจกรรมกัน สร้างทางเรือในการแก้ปัญหาพร้อมกันในชุมชน โดยฝ่าย
กระบวนการสนทนาด้วยฐานะที่เท่าเทียมกันดำเนินเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและร่วมรับ
ผลประโยชน์จากกิจกรรมที่ปฏิบัติร่วมกันซึ่งส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนต่อไปและ
ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ อัมร รอดคำ (2551 : 128-129) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของ
สมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหาร จังหวัดสงขลา จากการศึกษาพบว่า
ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายด้านของสมาชิก
ด้านการ ดำเนินงานตามแผน และการติดตามประเมินผลพบว่าอยู่ในระดับปานกลางสมาชิก
ส่วนใหญ่ ไม่เห็นความสำคัญของขั้นตอนการดำเนินงาน ยังไม่เป็นปัจจุบัน ขาดความรู้ทักษะ
ในการศึกษาศักยภาพ การจัดทำแผน การดำเนินงาน การติดตามประเมินผลไม่ทราบข้อมูล
ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานและไม่นำผลการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับ โครงการ SML
โดยส่วนมากจะประสบความสำเร็จ แม้ในพื้นที่ในเขตพื้นที่ที่ปฏิบัติงานอยู่นั้นจะมีปัญหาเรื่อง
สาธารณูปโภคไม่ครบ ได้รับงบประมาณอันจำกัด แต่โดยการจัดทำใน โครงการ ได้มีการร่วมคิด
กับประชาชนในพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการแล้วนั้นก่อให้เกิดผลความสำเร็จของ โครงการตามมา
ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ทำกิจกรรม โครงการหรือการพัฒนาการสิ่งใดๆ เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทในการ
ร่วมมือกันทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้โครงการบรรลุตามจุดมุ่งหมายในการดำเนิน โครงการ
ร่วมกับ ไปในทิศทางเดียวกันเพื่อความสำเร็จของ โครงการ ไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จ

1.9. ปัจจัยด้านการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่าเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการพัฒนา
ความสำเร็จและกระบวนการพัฒนาความสำเร็จนำไปสู่รูปแบบการพัฒนาความสำเร็จของ
โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์
การจัดซื้อจัดจ้างถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารพัสดุ ซึ่งการจัดซื้อจัดจ้างเป็น
กระบวนการที่ให้ได้ว่าซึ่งพัสดุที่ต้องการทั้งในเรื่องคุณสมบัติ จำนวน ราคา เวลา และแหล่ง
ขาย เพื่อดำเนินงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ของ โครงการ

ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของระเบียบสำนัก
นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อธิบายถึง การจัดซื้อจัดจ้างถือ
เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารพัสดุ ซึ่งการจัดซื้อจัดจ้างเป็นกระบวนการที่ให้ได้ว่าซึ่ง
พัสดุที่ต้องการทั้งในเรื่องคุณสมบัติ จำนวน ราคา เวลา และแหล่งขาย เพื่อดำเนินงานให้
บรรลุผลสัมฤทธิ์ของงานตามเป้าหมายที่กำหนด โดยในหัวข้อจะกล่าวถึงว่า เมื่อส่วนราชการ

ได้กำหนดความต้องการ พัสตุและได้รับงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างพัสตุแล้ว ผู้จัดต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสตุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการของภาครัฐจะมีกฎหมายระเบียบ และข้อกำหนด เช่น ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง จะมีขั้นตอนกำหนดที่จะต้องดำเนินการตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง และมีหน่วยงานตรวจสอบจากภาครัฐ อีกครั้งหนึ่ง เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ดังนั้นกระบวนการทำงานของ โครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนและโครงการของภาครัฐสามารถสรุปได้ โดยโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและชุมชน สามารถนำงบประมาณมาใช้ได้ง่าย และปฏิบัติได้รวดเร็ว ตามความต้องการของประชาชนได้โดยทันที สำหรับโครงการของภาครัฐ จะมีกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอน ข้อกำหนด บังคับในการปฏิบัติ อาจจะต้องดำเนินการได้ช้ากว่าแต่สามารถตรวจสอบความโปร่งใสได้

2. การสร้างรูปแบบการพัฒนาความสำเร็จของ โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ จากการประชุมกลุ่มย่อยและร่วมกันวิพากษ์รูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ โครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและชุมชน ผลการสร้างรูปแบบอธิบายความสัมพันธ์ของการพัฒนาความสำเร็จของ โครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและชุมชน และยืนยันรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ ที่อธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสำเร็จ ปัจจัย 9 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านการควบคุม ต้องมีการควบคุมตรวจสอบทุกขั้นตอนการปฏิบัติงาน 2) ปัจจัยด้านคณะกรรมการ การที่โครงการจะประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการคณะกรรมการต้องมีความสามัคคีทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี 3) ปัจจัยด้านประชาสัมพันธ์ ต้องมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ทุกภาคส่วนทราบทุกขั้นตอนในการดำเนินโครงการ 4) ปัจจัยด้านผู้นำ ผู้นำต้องมีความซื่อสัตย์อดทน ยุติธรรม กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และสามารถประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ ได้ 5) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ การบริหารจัดการต้องเที่ยงตรงยุติธรรมและตรวจสอบได้ 6) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร และการสร้างกฎระเบียบเพื่อเป็นข้อบังคับและกำหนดกฎเกณฑ์ เพื่อให้การดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันและพร้อมเพรียงกันเพื่อความสำเร็จของโครงการ 7) ปัจจัยด้านความรู้ หมายถึงการให้ความรู้กับคณะกรรมการเพื่อให้ปฏิบัติงานได้ถูกต้องและชัดเจน 8) ปัจจัยด้านการตรวจสอบ หมายถึงการตรวจสอบการปฏิบัติงานและผลงานเพื่อให้งานที่ได้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และ 9) ปัจจัยด้านการประสานงาน หมายถึงการประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนเพื่อให้

โครงการดำเนินไปได้สะดวกและประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ โครงการพัฒนา ศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน หมายถึง โครงการที่เน้นถึง การพัฒนาศักยภาพของประชาชน ให้มีความพร้อมในกระบวนการสร้างสรรค์ ความคิด และนำไปสู่ แนวทาง ปฏิบัติในด้านการ ดำรงชีวิตและมีอาชีพอย่างมีคุณภาพ มั่นคง และยั่งยืน อีกทั้งยังสามารถทำให้เห็น ทิศทางและ ความต้องการที่แท้จริงของประชาชน (Demand) ควบคู่ไปกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลใน ภาคประชาชน จากการมีส่วนร่วมในกระบวนการดังกล่าว อันเป็นการเตรียมความพร้อมของ ประชาชน ในหมู่บ้านสำหรับรองรับการพัฒนาประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบในอนาคตอีกด้วย (คู่มือการดำเนินงาน โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน. 2554 : 1) มีเป้าหมาย สำคัญในการจัดสรรงบประมาณให้แก่ประชาชนเพื่อแก้ไขปัญหา สร้างประ โยชน์ส่วนรวมของ หมู่บ้านและชุมชน หรือเพื่อเอื้อ ต่อการมีอาชีพและการมีงานทำของส่วนรวมนโยบายของ รัฐบาลที่จัดสรรงบประมาณให้ประชาชน โดยตรงอย่างแท้จริง โดยงบประมาณจะกระจายให้ ชุมชนตามขนาดหมู่บ้านและชุมชนมีขั้นตอนในการดำเนินงาน แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน (สำนัก เลขาธิการนายกรัฐมนตรี คณะกรรมการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน. 2553 : 3-4) ประกอบด้วย 1) การจัดตั้ง โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน และ 2) การ ดำเนินงาน โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ผลการศึกษาผู้วิจัยพบว่า โครงการ พัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและชุมชน เป็นการบริหารจัดการของประชาชนโดยตรงและระยะเวลา การนำเสนอโครงการมีระยะเวลาจำกัด สำหรับโครงการที่ไม่ประสบความสำเร็จนั้น ภาครัฐไม่ สามารถลงไปควบคุมและตรวจสอบได้ เช่นประชาชนต้องดำเนินการเองบางโครงการก็อาจจะ ล้มเหลวได้ เนื่องจากประชาชนขาดความรู้ที่จะบริหารจัดการ ขาดการดำเนินการที่ต่อเนื่อง ทำ ให้งบประมาณหายไป การบริหารจัดการประชาชนควรมีส่วนร่วมด้วย ผู้นำจะต้องมีศักยภาพ มี ความรู้ความสามารถนำกลุ่มบริหารจัดการได้ทุกด้าน โครงการจึงจะประสบความสำเร็จ สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านชุมชนของกลุ่ม จังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยในปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ โครงการพัฒนาศักยภาพของ หมู่บ้านและชุมชน ผู้วิจัยพบปัจจัยหลายปัจจัยที่ส่งผลความสำเร็จของ โครงการทั้งทางตรง และ ข้อเสนอแนะ ต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ปัจจุบันการดำเนินการตามโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนของหมู่บ้านและชุมชนยังดำเนินงานตามนโยบายและแผนพัฒนาโครงการ และยังคงเป็นสิ่งที่รัฐบาลต้องควบคุมการดำเนินการต่าง ๆ เนื่องจากต้องการส่งเสริมให้ชุมชนมีความสามารถช่วยตนเองได้ เป็นการพัฒนาความเป็นอยู่ เศรษฐกิจในระดับรากหญ้า แต่ยังคงพบปัญหา อุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในการพัฒนาอีกมาก ยังไม่มีมาตรการที่ชัดเจนที่จะทำให้โครงการต่าง ๆ ขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ชัดเจน เนื่องจากบางโครงการยังคงขาดการสนับสนุนด้านการบริหารจัดการ งบประมาณ ความต่อเนื่อง และการช่วยเหลือส่วนอื่น ๆ ข้อเสนอแนะคือโครงการใด ๆ ก็ตามถ้าจะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รัฐต้องให้การสนับสนุนเรื่องงบประมาณให้ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีการควบคุม ติดตามประเมินผล การดำเนินงานให้ ความรู้กับประชาชนอยู่ตลอดเวลา เพื่อการพัฒนาโครงการอย่างยั่งยืน

1.2 นอกจากนโยบายของภาครัฐในโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและชุมชน สิ่งที่ทำให้ทราบความต้องการที่มากกว่า 6 ปัจจัย ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากการประชุมกลุ่มย่อย ได้แก่ 1) การให้ความรู้และการทำความเข้าใจกับประชาชนว่าต้องการอะไรข้อเสนอแนะคือการสอบถามความต้องการให้โอกาสกับประชาชนในการคิด การปฏิบัติ และการสรุปผลงานตามความต้องการของประชาชน โดยตรง 2) การตรวจสอบและติดตามประเมินผลเพื่อความสำเร็จของโครงการข้อเสนอแนะคือประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบร่วมกับภาครัฐ และ 3) การติดต่อประสานงานเพื่อสร้างความเข้าใจและ ความสามัคคีและชุมชนมีความเข้มแข็ง ข้อเสนอแนะคือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการปฏิบัติ ให้สิทธิในความคิด และการตัดสินใจของประชาชนเปิด โอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันทำให้เกิด เกิดความสามัคคีในชุมชนและเกิดชุมชนเข้มแข็งเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมภายในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคามและกาฬสินธุ์เท่านั้น ที่ผู้วิจัยสามารถเดินทางเก็บรวบรวมข้อมูลได้สะดวก แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านระยะเวลา และงบประมาณในการวิจัย ดังนั้นการอ้างอิงไปสู่ประชากรทั่วประเทศอาจมีข้อจำกัด ซึ่งแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในบริบทของพื้นที่ถ้าจะนำงานวิจัยนี้ไปดำเนินการเพิ่มเติมควรที่จะเพิ่มบริบทของจังหวัดอื่น ๆ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการวิจัยที่พบในการพัฒนาโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านชุมชน

2.2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาความสำเร็จของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน ของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ในครั้งนี้เป็นการสร้างรูปแบบการพัฒนา

โดยภาพรวมดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรวิจัยเชิงลึกในปัจจัยที่มีผลการยืนยันรูปแบบการ
พัฒนาที่ยังไม่เหมาะสมนัก เช่น 1) ปัจจัยด้านการจัดซื้อจัดจ้าง 2) ปัจจัยด้านการบริหารการเงิน
และ 3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY